

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach

Sprawozdanie z realizacji działań w 2023 roku, w ramach "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023"

Marzec 2024

Spis treści:

Wprowadzenie

- I. **Ogólne informacja o Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023**
- II. **Cel główny i cele szczegółowe programu**
- III. **Działania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach oraz inne jednostki**
- IV. **Realizatorzy programu**
- V. **Wnioski**

Wstęp

„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023”, przyjęty został Uchwałą Nr X/64/19 Rady Gminy Piecki z dnia 28 czerwca 2019 roku. To dokument określający priorytety działania gminy w powyższym obszarze. Stanowi on podstawę do podejmowania działań mających na celu wywołanie pozytywnej zmiany w powyższym obszarze. Program obejmował różne formy działań profilaktycznych oraz pomocy specjalistycznej, świadczonych na rzecz rodzin zagrożonych problemem przemocy, zakładając zintegrowanie zadań samorządu lokalnego z działaniami innych podmiotów, które pracują na rzecz rodzin i dzieci. Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji pomiędzy partnerami współpracującymi na rzecz wspierania osób i rodzin dotkniętych tym problemem, min.: Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy, służbą zdrowia, sądem, prokuraturą, policją, instytucjami oświaty oraz innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W dniu **9 marca 2023 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). Nowelizacja wprowadza do definicji „przemoc” nowe elementy: żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy. Zmieniła się terminologia stosowana w ustawie, pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione „przemocą domową”. Nowelizacja rozszerza również formy przemocy domowej o „**przemoc ekonomiczną**”, „**cyberprzemoc**” i definicję „**zaniedbywanie**”. Zaniedbanie jest określane jako ukryta forma przemocy. Polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb psychicznych i/lub biologicznych. Może dotyczyć dzieci ale ma miejsce także odnośnie osób starszych, niepełnosprawnych czy chorych, których stan zdrowia wymaga opieki. Wszelkie nowe regulacje prawne zawarte w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej zostały wprowadzone dla zwiększenia skuteczności egzekwowania prawa do życia i zdrowia, poszanowania godności osobistej każdego człowieka oraz w celu zapewnienia wszystkim osobom doznającym przemocy domowej właściwej i fachowej pomocy ze strony instytucji powołanych do działania na ich rzecz.

I. Ogólne informacje o Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023 przyjęty był Uchwałą Nr X/64/19 Rady Gminy Piecki z dnia 28 czerwca 2019 roku. Niniejsze sprawozdanie wynika z obowiązku ustawowego. Przedstawia skalę problemów związanych z przemocą w rodzinie, a także podsumowuje działania podejmowane przez instytucje i inne podmioty tworzące lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie o ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadaniem własnych gminy jest tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców z rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Piecki zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej na podstawie Porozumienia zawartego w dniu 31.08.2023 r. pomiędzy Wójtem Gminy Piecki a Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pieckach. Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Szczegółowe sprawozdania z realizacji zadań „Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy” przedłożone zostały Radzie Gminy w odrębnym sprawozdaniu. Realizacja Gminnego Programu miała na celu:

- podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie poprzez organizację i udział w kampaniach społecznych,
- prowadzeniu poradnictwa specjalistycznego m.in. psychologicznego, prawnego i socjalnego, oraz upowszechnianie informacji o miejscach gdzie można uzyskać pomoc medyczną, psychologiczną, prawną, socjalną, zawodową,
- pracę Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym Grupy Robocze, koordynowanie działań służb pomocowych, celem zwiększenia skuteczności pomocy i ochrony osób doświadczających przemocą,
- zwiększeniu kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: udział w szkoleniach, konferencjach, przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu.

II. Cel główny i cele szczegółowe Programu.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy i następstw przemocy w rodzinie, podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych na ochronę ofiar przemocy i edukację osób stosujących przemoc oraz korygowanie agresywnych postaw i zachowań. Cele szczegółowe:

- 1) Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Piecki.
- 2) Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy,
- 3) Zapewnianie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą,
- 4) Oddziaływanie na sprawców przemocy,
- 5) Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży oraz osobom starszym zagrożonym i dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 6) Propagowanie prawidłowych: modeli wychowawczych, prawidłowych postaw rodzicielskich, sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie, nawiązywania pozytywnej relacji między członkami rodzin,
- 7) Podnoszenie kwalifikacji służb zajmujących się problematyką przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy domowej.

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- Fizyczną- naruszenie nietykalności fizycznej, np. popychanie, uderzanie, obezwładnianie,
- Psychiczną- naruszenie godności osobistej, np. wyśmiewanie, poniżanie, zastraszanie,
- Seksualną-naruszenie intymności: wymuszanie pożycia seksualnego, molestowanie, gwałt,
- Ekonomiczną- naruszanie własności, np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie pracy, kradzież,
- Zaniedbywanie- naruszanie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich, np. niezapewnianie podstawowych potrzeb, izolowanie, ignorowanie, **nielożenie alimentów**
- Cyberprzemoc- naruszenie prywatności, np. wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub dręczenia za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Co to jest przemoc w rodzinie i jak ją rozpoznać

Przemoc w rodzinie to proces, który rozwija się w sposób niezauważalny, od obrażenia się, krytykowania, jednostronnego podejmowania decyzji przez pierwsze awantury aż do pobicia. W wielu przypadkach, po latach związku przemocowego, osoby doświadczające przemocy nie potrafią wskazać momentu, w którym przemoc się zaczęła. Zwykle pierwszy etap znajomości, w której potem będzie dochodziło do przemocy, jest piękny i romantyczny. Zachowania krzywdzące pojawiają się stopniowo, a ofiary zaczynają je coraz bardziej usprawiedliwiać i racjonalizować, usuwając ze swojej świadomości wszelkie sygnały ostrzegawcze. Zwykle te pierwsze akty przemocy nie są ani tak wyraziste, ani tak dotkliwe, żeby wzbudzić czujność i wycofać się z relacji. Nadmierna kontrola i zazdrość traktowana jest jako przejaw miłości i troski, a wybuchy gniewu jako efekt przemęczenia i stresu.

W rozpoznaniu przemocy w rodzinie zwraca się uwagę na następujące kwestie:

- jest to **działanie intencjonalne**, czyli nie dzieje się przypadkowo. Nie oznacza to, że sprawca znęca się z premedytacją, ale że czyni to świadomie i chce podporządkować sobie członków rodziny,

- **narusza prawa i dobra osobiste** ofiary; prawo do nietykalności fizycznej, prawo do odmowy, do posiadania własnego zdania, do dokonywania wyborów, prawo do szacunku i godności, prawo do utrzymywania relacji z rodziną i przyjaciółmi itp.,
- **wiąże się z osłabieniem sił i brakiem zdolności do obrony ze strony ofiary**; w tej dysproporcji sił nie chodzi tylko o przewagę siły fizycznej, ale o mocniejszą pozycję sprawcy w różnych sferach: materialnej, intelektualnej, zawodowej, społecznej. W przypadku przemocy wobec mężczyzn są oni ofiarami mimo tego, że zwykle posiadają więcej siły fizycznej od kobiet,
- **powoduje szkody osobiste**; zdrowotne, czyli fizyczne, związane ze stosowaniem przemocy cielesnej oraz emocjonalnej np. lęk, niepewność, smutek, izolacja społeczna.

III. Działania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

1. Diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie

Diagnostując skalę problemu przemocy domowej, ważne jest aby zwrócić uwagę na tzw. „grup ryzyka”. Wobec narastającej skali nowych symptomów różnego rodzaju przemocy, którą dotknięte są nie tylko osoby dorosłe ale przede wszystkim dzieci i młodzież, należy wcześniej zdiagnozować ten problem, wyłaniać kręgi osób/środków, w których może dochodzić do przemocy. Przejawem przemocy jest nie tylko fizyczna agresja, cyberprzemoc, psychiczne znęcanie się, ale także zaniedbywanie „zależnych” członków rodziny, niełożenie na utrzymanie dzieci, utrudnianie dostępu do lekarzy, ograniczanie kontaktów z bliskimi itp. Szeroka edukacja społeczeństwa powinna być jednym z głównych działań wszystkich służb, placówek, instytucji działających w obszarze wspierania rodzin.

Z danych statystycznych uzyskanych od Posterunku Policji w Pieckach wynika, iż w 2023 roku funkcjonariusze podjęli interwencję 91 razy. W stosunku do rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” podejmowanych było szereg działań mających na celu poprawę ich funkcjonowania, wypracowanie i wzmocnienie pożądaných wzorców zachowań i zmianę sposobu rozwiązywania konfliktów. Dodatkowo, w ramach prac grup roboczych podejmowane były również działania monitorujące sytuację rodzin i zapewniające bezpieczeństwo dzieci i innych osób doświadczających przemocy w rodzinie. W 2023 roku zawiadomiono Prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się fizycznego i psychicznego wobec członków 2 rodzin, powiadomiono Sąd Rodziny o potrzebie ingerencji we władzę rodzicielską również w przypadku 3 rodzin, skierowano 10 wniosków do GKPRPA w związku z problemem alkoholowym osoby stosującej przemoc, skierowano 27 osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” do specjalistów w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym, a także motywowano 10 osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym prowadzonych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie. W grudniu 2023 r. wraz z firmą ATELIER, wśród dzieci i młodzieży szkolnej (179 uczniów), oraz wśród 125 dorosłych mieszkańców gminy przeprowadzone zostało badanie ankietowe dotyczące problemu przemocy domowej. Wyniki ankiet znalazły się w projekcie „ Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024- 2027”.

Pytania zadane 179 uczniom brzmiały:

- 1) Czy zdarzyło Ci się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy?
- 2) Kto stosował wobec Ciebie przemoc?
- 3) Jakiego rodzaju przemocy doznałeś?

- 4) Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji w której zastosowałeś przemoc wobec drugiej osoby?
- 5) Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś?
- 6) Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?
- 7) Do kogo zwróciłbyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej?
- 8) Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?
- 9) Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś lub stosowałeś cyberprzemoc?
- 10) Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy?
- 11) Jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza?

Pytania skierowane do dorosłych 125 mieszkańców brzmiały:

- 1) Czy zna Panu/i w swoim otoczeniu kogoś, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej?
- 2) Kim jest osoba która doświadcza przemocy domowej?
- 3) Jak często w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/ i doświadczyć przemocy?
- 4) Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?
- 5) Kto stosował wobec Pana/i przemoc?
- 6) Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji. W której zastosował Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny?
- 7) Jakiego rodzaju przemoc zastosował Pan/i w ciągu ostatnich 12 miesięcy?
- 8) W stosunku do kogo zastosował Pan/i zachowanie przemocowe?
- 9) Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych jest metodą wychowawczą?
- 10) Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy?
- 11) Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej?
- 12) Które z wymienionych działań profilaktycznych według Pana/i przyniosłyby najlepsze efekty jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej?
- 13) Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa jest przestępstwem?
- 14) Czy doświadczył Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy >
- 15) Czy stosował Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc?

Analiza odpowiedzi udzielonych zarówno przez uczniów jak i dorosłych mieszkańców, zamieszczona została w „ Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024- 2027” (str. 22 – 44).

2. Realizacja celu programu - podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy.

W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535), przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:

- niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
- naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej

- szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę
- ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej
- naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Podniesienia świadomości społeczeństwa i wrażliwości wobec przemocy, powinno odbywać się równoległe z działaniami na rzecz wzmocnienia i poszanowania praw i godności zarówno człowieka dorosłego, w tym szczególnie osób niepełnosprawnych, starszych, jak również dzieci, również tych poczętych a jeszcze nie narodzonych. Działania podejmowane w tym celu:

- inicjowanie i prowadzenie skutecznych kampanii nastawionych na podnoszenie poziomu świadomości społecznej, aby pielęgnować wrażliwość na prawa człowieka do godnego życia, popierać pozytywne postrzeganie i większą świadomość społeczną dotyczącą osób starszych/niepełnosprawnych,
- wpajanie, na wszystkich szczeblach systemu edukacji, z uwzględnieniem wszystkich dzieci od najwcześniejszych lat, postawy poszanowania praw dziecka, praw każdego człowieka, w tym szczególnie starszych i osób niepełnosprawnych,
- zachęcanie wszystkich środków masowego przekazu do przedstawiania pozytywnych wzorców wychowania bez przemocy, funkcjonowania rodziny międzypokoleniowej, wizerunku osób niepełnosprawnych,
- popieranie programów podnoszenia świadomości w sprawach dotyczących przeciwdziałania przemocy

Przemoc wobec dzieci może przejawiać się już na etapie ich życia prenatalnego. Kobieta w ciąży, poprzez spożywanie alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych, działająca na szkodę własnego dziecka. Również powszechny dostęp do aborcji, korumpowanie niewinnych dzieci oraz propagowanie ideologii gender, jest dużym zagrożeniem we współczesnym świecie. Z raportu Rzecznika Praw Dziecka wynika, że: „niepokojący jest wysoki odsetek kobiet spożywających alkohol w trakcie ciąży. (...) Należy podjąć działania edukacyjne, profilaktyczne i prawne, by pomóc dziecku i matce, w szczególności wprowadzić ochronę prawną dziecka poczętego i odpowiedzialność karną matki spożywającej alkohol w trakcie ciąży.” Do picia alkoholu w czasie ciąży przyznaje się 30 proc. Polek. Każdego roku w Polsce rodzi się prawie 8 tysięcy dzieci z poalkoholowymi uszkodzeniami płodu. Zaburzenia wynikające z zatrucia alkoholowego w okresie prenatalnym to m.in. nadruchość, nieprawidłowy rozwój emocjonalny i mowy. Najcięższą postacią jest Płodowy Zespół Alkoholowy (FAS), charakteryzujący się upośledzeniem wzrastania, twarzoczaszki oraz uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego. Rzecznik Praw Dziecka zwraca uwagę, że dziecko poczęte nie może być wyłączane spod ochrony przepisu **art. 160 k.k.**, mówiącego o narażeniu na niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Należy dążyć do zmiany Kodeksu karnego, równoległe z działaniami profilaktycznymi i kampaniami edukacyjnymi. Rozszerzenie art. 160 k.k. na dziecko w okresie prenatalnym to dobry kierunek - praca nad społeczną świadomością to za mało. Musi też być świadomość kary. Przekonanie, że niewielkie ilości alkoholu nie zaszkodzą dziecku, a wypicie lampki czerwonego wina jest nawet wskazane, wciąż funkcjonuje w świadomości społecznej. Sondaż Fundacji FASCYNACJE przeprowadzony w 2014 roku w Gdańsku pokazuje jak duża jest skala problemu. Co trzecia ankietowana kobieta piła alkohol w czasie ciąży. Prawie połowa badanych spotkała się z sytuacją namawiania kobiety ciężarnej do wypicia alkoholu. 2/3 kobiet nie uzyskało informacji o szkodliwym wpływie alkoholu na płód od lekarza ani położnej. Ponad 40% ankietowanych kobiet spotkało się z sytuacją, w której lekarz pozwolił w ciąży pić alkohol.

1) W dniu 9 września Światowy Dzień FAS (Alkoholowego Zespołu Płodowego).

Wybrana data 09.09 symbolizuje liczbę miesięcy przez które nienarodzone dziecko powinno być chronione przez matkę od wszelkiego rodzaju zagrożeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach corocznie przyłączył się do inicjatywy obchodów Światowego Dnia Alkoholowego Zespołu Płodowego. W tym dniu pracownicy GOPS oraz wszystkie osoby związane z akcją, ubierają żółte koszulki z wymownym hasłem- „**Woda-TAK, Alkohol- NIE**”, aby solidaryzować się z osobami, które walczą o zdrowie poczętych, a jeszcze nie narodzonych dzieci.

W celu przyłączenia się do akcji, nawiązana została współpraca z Fundacją dla Dziecka i Rodziny „Wschodzące Słońce” z Gdańska, które corocznie organizuje obchody z okazji Światowego Dnia FAS/FASD. W dniu 22.09.2023 r. odbyły się X Pomorskie Obchody Światowego Dnia FAS/FASD pod hasłem: „Zdrowie psychiczne nastolatka z FASD”. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zaproszeni zostali i wzięli udział w konferencji (online) którą prowadzili specjaliści z kraju i z zagranicy, zaproszeni przez Fundację dla Dziecka i Rodziny „Wschodzące Słońce”. GOPS zakupił materiały edukacyjno-informacyjnych, które podczas lokalnych obchodów Światowego Dnia FAS, przekazywane były klientom i podopiecznym GOPS :

- „Odpowiedzialni rodzice, profilaktyka zdrowotna w ciąży,
- „Nie piję alkoholu w ciąży, FAS/FASD,
- „Nie piję alkoholu w ciąży. Czym jest FAS i FASD?”

2) „ STOP przemocy wobec seniora”- spotkanie Asystentów osobistych osób niepełnosprawnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach w ramach realizacji Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2023 w dniu **29 sierpnia 2023 r.** zorganizował spotkanie na które zaprosił **27 Asystentów osobistych osób niepełnosprawnych**. Celem spotkania było uwrażliwienie na przejawy przemocy wobec seniorów i osób starszych. Asystenci wypełniali ankietę dotyczącą przejawów przemocy w rodzinie/ przemocy wobec osób starszych. Dzielnicy z Posterunku Policji w Pieckach przedstawili prezentację multimedialną dotyczącą zjawiska przemocy jak również uświadomili, że każdy obywatel, a szczególnie osoby pracujące z seniorami, mają obowiązek reagowania w sytuacji zidentyfikowania oznak przemocy wobec seniorów, zgłaszania takiej sytuacji do policji. W spotkaniu wzięła udział również Pani psycholog, która omówiła sposoby radzenia osobie w trudnych sytuacjach przedstawiła jak postępować w relacjach z osobami chorymi.

3) Kampania " Biała Wstążka" przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet

Akcja powstała z inicjatywy mężczyzn i jest głównie do nich adresowana. Biała wstążka symbolizuje zobowiązanie do przerywania milczenia w kwestiach przemocy wobec kobiet i powstrzymania się od wszelkich form jej stosowania.

Z inicjatywy Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób dotkniętych Przemocą, oraz pracowników GOPS, przyłączając się do kampanii „ Biała Wstążka”, zaproszono do współpracy placówki oświatowe. W dniu **8 grudnia 2023r** , w Szkole Podstawowej w Nawiadach oraz Samorządowym Przedszkolu w Pieckach, dzieci i nauczyciele rozdawały broszurki informacyjno- edukacyjne na temat przemocy oraz przypinały emblematy z logo „Białej Wstążki”.

W siedzibie GOPS wystawiona była tablica tematyczna z najważniejszymi informacjami o kampanii oraz białymi wstążkami, przypinanymi osobom przychodzącym do Ośrodka. Działanie dofinansowane było z budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Piecki na lata 2023-2026.

W dniu **9 grudnia 2023r** w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pieckach ul. Zwycięstwa 35/2 w godzinach 9.00 – 12.00, w ramach akcji „Otwarte drzwi”, prowadzony był dyżur dzielnicowego, Przewodniczącej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy, pracownika socjalnego, podczas którego można było skorzystać z konsultacji specjalistów, otrzymać materiały informacyjno – edukacyjne na temat przeciwdziałania przemocy i radzenia sobie w trudnych sytuacjach, a także wypełnić Ankietę diagnozującą problem przemocy domowej.

Katalog zachowań przemocowych

Czy zdarzyło Ci się, że Twój mąż/żona/partner/partnerka:

- popycha Cię, uderza, rzuca w Ciebie przedmiotami, ciągnie za włosy,
- wyzywa Cię, obraża, ośmiesza, poniża, krytykuje,
- ogranicza Twoje kontakty z rodziną i przyjaciółmi,
- kontroluje Cię (np. chce zawsze wiedzieć, gdzie jesteś i z kim, sprawdza Twoje połączenia telefoniczne, SMS-y, dzwoni bez przerwy do pracy),
- obwinia Cię/oskarża o to, że poświęcasz za dużo uwagi innym osobom, innym sprawom,
- sprawia, że się go boisz,
- narzuca Ci swoje decyzje i wybory,
- zmusza Cię do zrobienia czegoś poniżającego lub wstydliwego (błaganie go o wybaczenie, proszenie go o pozwolenie np. na wyjście z domu, spotkanie się z kimś, kupienie sobie czegoś itp.),
- grozi Ci, że uderzy Cię, że zabierze dzieci, że skrzywdzi dzieci, że się zabije, że zabije Ciebie, że nie będzie dawał pieniędzy itp.,
- wywiera na Ciebie presję psychiczną do kontaktów seksualnych lub innych form nieakceptowalnych przez Ciebie zachowań seksualnych,
- zmusza Cię fizycznie do kontaktów seksualnych lub innych form nieakceptowalnych przez Ciebie zachowań seksualnych,
- wydziela Ci pieniądze/ rozlicza wydatki/ zabiera pieniądze, które zarabiasz,
- cokolwiek zrobisz, najpierw myślisz, czy Twój partner to zaakceptuje i jak na to zareaguje.

Jeśli odpowiedź na co najmniej jedno pytanie jest twierdząca, istnieje duże prawdopodobieństwo, że doświadczasz przemocy ze strony swojego partnera/partnerki.

Niebieska Linia Ogólnopolskie Pogot. dla Ofiar Przemocy w Rodzinie tel. 22 668 70 00

- poradnia działa 7 dni w tygodniu w godzinach 12:00 - 18:00
- dyżury pełnią przeszkoleni specjaliści: psycholodzy i prawnicy
- infolinia przeznaczona jest dla wszystkich osób pokrzywdzonych przestępstwem, w tym ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających przemocy w rodzinie, świadków
- [więcej informacji na stronie internetowej](#)

4) Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka – 20 listopada - konferencja szkoleniowa

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach realizując zadania „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2019-2023”, w dniu 20 listopada 2023 zorganizował konferencję szkoleniową pt. „System przeciwdziałania przemocy domowej w świetle nowych uregulowań prawnych”.

Uczestnikami szkolenia byli: członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych ds. przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób dotkniętych przemocą, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjaliści Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego, przedstawiciele samorządu gminy i organizacji pozarządowych, w tym m.in.: Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piszcu, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mikołajkach. Konferencję szkoleniową, w której udział wzięło 32 osób, poprowadziła specjalistka z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Konferencja była dobrą okazją aby przypomnieć, że 20 listopada, w Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka, przypada rocznica uchwalenia Konwencji o prawach dziecka, najważniejszego dokumentu dotyczącego praw dziecka, która uchwalona została w 1989 roku przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych i ratyfikowana przez Polskę w 1991 roku. W 2014 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podjął uchwałę o ustanowieniu Ogólnopolskiego Dnia Praw Dziecka.

3. Realizacja celu programu - zapewnienie ochrony i udzielenie pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także zwiększać skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie mają prawo do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Członkowie rodzin, którzy doświadczyli przemocy, mogli skorzystać z nieodpłatnych porad specjalistów w Punkcie Konsultacyjno- Informacyjnym (prawnik, psycholog, pedagog, terapeuta ds. uzależnień) działającym w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Z pomocy specjalistów skorzystało 45 osób.

Osoby wobec których podjęte były działania w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, otrzymywały pomoc i wsparcie od członków Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym: prawnika, pracowników socjalnych, pielęgniarki, pedagoga, kuratora sądowego. Podczas spotkań, osoby poszkodowane otrzymywały informację jak najskuteczniej rozwiązać problem przemocy i gdzie można uzyskać skuteczne wsparcie w tej trudnej sytuacji.

Szczegółowe informacje o podejmowanych działaniach na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy, zamieszczone zostały w sprawozdaniu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób dotkniętych przemocą, które zamieszczone jest na stronie www.gopspiecki.pl GOPS w Pieckach. W ramach upowszechniania informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, na stronie www.gopspiecki.pl osoby dotknięte przemocą domową mogą osoby zainteresowane mogą znaleźć niezbędne informacje: gdzie się zwrócić o pomoc, znaleźć schronienie, pomoc prawną, psychologiczną zapoznać się z procedurą „Niebieska Karta”. W ramach realizacji tego zadania prowadzona była dystrybucja zakupionych materiałów edukacyjno-informacyjnych:

- > „Przemoc w domu. Jak zmienić swoją sytuację?”
- > „Mamy prawo do normalnego życia”
- > „ Czy to co robię to przemoc?”
- > „ Moje dziecko, agresor czy ofiara?”

4. Realizacja celu programu - oddziaływanie na sprawców przemocy.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, kieruje osoby stosujące przemoc wobec najbliższych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. W 2023 r. do udziału w programie skierowano - 10 osób. Ponadto GOPS skierował do Sądu 3 wnioski o podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc oraz 2 wnioski do Prokuratury. W 2023 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej rozpoczął procedurę 13 „Niebieskich Kart”. Procedura „Niebieska Karta” obejmowała ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem przemocy domowej. Do Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, skierowano 11 wniosków wobec osób, które nadużywały alkohol i stosowały przemoc wobec członków rodziny, w tym wobec dzieci. Przemoc wobec najbliższych ujawnia się też w formie przemocy ekonomicznej i dotyczy często seniorów lub matek samotnie wychowujących dzieci. **Nieplacenie alimentów** jest przestępstwem ściganym z art. 209 kk. Jest to czyn zagrożony karą do dwóch lat więzienia.

W Gminie Piecki jest 54 dłużników alimentacyjnych. Część z tych osób nie płaci zasądzonym alimentów na utrzymanie dzieci, tym samym zaniedbuje je, a to jest przejawem przemocy ekonomicznej. W ramach działań wobec dłużników alimentacyjnych, z których część, to sprawcy przemocy ekonomicznej, podjęto następujące czynności:

- przekazano 93 informacji komornikowi sądowemu, mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadów i oświadczeń majątkowych;
- przekazano 44 wniosków do komornika, jako organu egzekucyjnego, o wszczęcie bądź przyłączenie się do egzekucji;
- skierowano 4 wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy o aktywizację zawodową, natomiast 5 przypadkach zobowiązano dłużników do zarejestrowania się w PUP jako bezrobotni, poszukujący pracy;

- wobec 2 osób wystąpiono do Prokuratury Rejonowej o ściganie dłużników za przestępstwo określone w art. 209§ 1 i §1a Kodeksu Karnego;
- przekazano 42 zawiadomienia do Komendy Powiatowej Policji, o możliwości popełnienia przestępstwa określone w art. 209§ 1 i §1a Kodeksu Karnego, z czego zostały wszczęte 4 dochodzenia przeciwko dłużnikom: 2 umorzono, 1 zawieszono oraz jedno zostało zakończone skierowaniem aktu oskarżenia do Sądu.
- skierowano 52 wezwania do dłużników, celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego,
- przeprowadzono 29 wywiadów alimentacyjnych,
- w 5 przypadkach wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- w 5 przypadkach postępowanie zakończono decyzją administracyjną.
- skierowano 39 pism do organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela w zakresie wszelkich informacji istotnych dla skuteczności egzekucji;
- wystosowano 10 pism celem ustalenia miejsca pobytu dłużników alimentacyjnych.
- Wygaszono należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczki alimentacyjnej z powodu śmierci 1 dłużnika alimentacyjnego na łączną kwotę 7 357,14 zł (z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej).

Podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest ważną sprawą, ponieważ przemoc ekonomiczna może szybko zmienić się w przemoc psychiczną i fizyczną. Podejmując działania wobec sprawców tego rodzaju przemocy, chronimy rodziny i wychowywane w nich dzieci przez konsekwencjami, które mogą mieć destrukcyjny wpływ na ich dalsze funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie.

5. Realizacja celu programu - udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży oraz osobom starszym z rodzin zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie.

Dzieci doświadczające przemocy domowej, w dorosłym życiu często wykazują objawy zaburzeń lękowych i depresji. Organizując pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem przemocy, podejmowane były następujące działania:

- 1) W dniu 17.01.2023r. w Szkole Podstawowej w Nawiadach odbyły się warsztaty profilaktyczno-edukacyjne dotyczące przeciwdziałania zachowaniom depresyjnym w środowisku szkolnym, dla klas IV,V,VI, VII oraz VIII. Temat warsztatów: "Depresja dziecięca- jak się przed nią uchronić?" W warsztatach wzięło udział 43 uczniów. Uczestnicy warsztatów otrzymali wiedzę ogólną na temat, co to jest depresja, jakie są jej objawy, w jaki sposób pomóc osobie z depresją, a także gdzie i u kogo szukać pomocy. Zaprezentowany został film edukacyjny przygotowany w ramach ogólnopolskiej akcji STOP DEPRESJI. Pracując w zespołach omawiali zagadnienia dotyczące depresji, jej przyczyn oraz skutków. Uczestnicy zadawali pytania, wyrażali swoje opinie, dopytywali o ważne dla nich kwestie. Elementem zajęć była anonimowa ankieta przed i po zajęciach określająca wzrost wiedzy wśród uczniów na temat depresji. Po przeprowadzonych warsztatach z dziećmi, psychoterapeutka przeprowadziła zajęcia również z nauczycielami Szkoły Podstawowej w Pieckach na temat „Identyfikowanie u dzieci wczesnych objawów depresji i udzielanie wsparcia tym uczniom”. W spotkaniu z nauczycielami wzięło udział 22 nauczycieli. Przekazano wiedzę na temat depresji w oparciu o aktualne statystyki. Przedstawiono również film edukacyjny przygotowany w ramach kampanii STOP DEPRESJI. Omówiono wczesne symptomy depresji, na jakie zachowania należy zwrócić szczególną uwagę. Jaka formę pomocy można zaproponować uczniowi i jego rodzinie jeśli występuje w niej depresja.
- 2) Aby odizolować dzieci w okresie wakacji od destrukcyjnego wpływu agresywnego rodzica, przy współpracy z Kuratorium Oświaty kierowano dzieci i młodzież na zorganizowany

wypoczynek letni połączony z realizacją programów profilaktyczno- terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. W 2023 roku w turnusie kolonijnym udział wzięło 5 dzieci.

- 3) W Klubie Integracji Społecznej w GOPS działał Punkt Wolontariatu „ Pomocna Dłoń” skupiający młodzież szkolną. W ramach podejmowanych akcji profilaktycznych i kampanii społecznych, młodzież uwrażliwia się na potrzeby osób starszych, zdobywa szerokie doświadczenie i czerpie dla siebie wiele radości z tego że jest potrzebna innym, odkrywa swoje mocne strony. Działania te są tzw. czynnikiem chroniącym młodych ludzi przez popadaniem w zachowania destrukcyjne, w tym w uzależnienia.
- 4) W trosce o najmłodszych mieszkańców, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej utworzony jest Kącik „Praw Dziecka” w którym znajduje się KODEKS PRAW DZIECKA, broszury edukacyjno- informacyjne dla rodziców z zakresu wiedzy o metodach wychowawczych, dobrych relacjach z dzieckiem, a także przydatne telefony do Biura Rzecznika Praw dziecka oraz innych instytucji udzielających pomoc i wsparcie w problemach opiekuńczo – wychowawczych itp.

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży - tel. 116 111

- telefon działa przez całą dobę
- można zadzwonić albo napisać wiadomość
- konsultanci są grupą osób pomagających poradzić sobie w trudnych sytuacjach, możesz opowiedzieć im o tym, co przeżywasz
- [więcej informacji na stronie internetowej](#)

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka tel. 0 800 12 12 12

(jest bezpłatny, jeśli dzwonisz z telefonu stacjonarnego)

- telefon działa od poniedziałku do piątku w godzinach 8:15-20:00
- to telefon skierowany do wszystkich dzieci, które potrzebują pomocy
- jeśli zadzwonisz pod ten numer, będziesz mógł/mogła porozmawiać ze specjalistą, który postara Ci się pomóc
- [więcej informacji na stronie internetowej](#)

Seniorzy są grupą również zagrożoną problemem przemocy domowej. Organizując pomoc i wsparcie tej grupie osób, podejmowaliśmy następujące działania:

- 40 osób starszych i niepełnosprawnych objętych było wsparciem asystentów w ramach programu rządowego „ Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”,
- 7 osób z niepełnosprawnością objętych było wsparciem opiekunów w ramach programu rządowego „Opieka Wytchnieniowa”.
- wśród seniorów upowszechniano informację o możliwości skorzystania z nieodpłatnych porad specjalistów (psycholog, prawnik, terapeuta) w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym ,
- przeszkolono pracowników socjalnych i opiekunki środowiskowe (21 seniorów objętych było usługami opiekuńczymi) w zakresie rozpoznawania oznak przemocy wobec seniora, aby nieśli skuteczną pomoc i wsparcie osobom starszym w ich środowisku domowym,
- zakupione zostały celem dystrybucji do mieszkańców broszury informacyjne „ STOPS przemocy wobec seniora”

6. Realizacja celu programu- propagowanie prawidłowych: modeli wychowawczych, postaw rodzicielskich, sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie, nawiązywanie pozytywnej relacji między członkami rodziny.

W GOPS działa Klub Integracji Społecznej, a jedną z form działalności jest **Klubik Profilaktyki Pozytywnej Dziecka i Rodzica**. W ramach Klubiku organizowane są spotkania integracyjne rodziców i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny. Pracownicy GOPS w tym asystent rodziny, prowadzili działania mające na celu podniesieni kompetencji wychowawczych, przekazywanie wiedzy na temat mediacji rodzinnych, umiejętności komunikowania się w rodzinie bez agresji oraz radzenia sobie ze złymi emocjami.

Szczegółowe informacje zamieszczone zostały w sprawozdaniu z realizacji zadań Ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2023 r., w tym Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2023 rok.

7. Podnoszenie kwalifikacji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

Aby skutecznie rozwiązywać problemy będące skutkiem zachowań przemocowych i proponować możliwości, z jakich mogą skorzystać ofiary przemocy jak i sprawcy, konieczne jest systematyczne podnoszenie wiedzy i zdobywanie nowych specjalizacji przez osoby zawodowo pomagające ofiarom przemocy i pracującym ze sprawcami. W tym celu przedstawiciele pomocy społecznej brali udział w wymienionych poniżej szkoleniach i spotkaniach (stacjon. i on - line):

- „Zmiany do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” 07.06.2023 r.
- „Przeciwdziałanie przemocy domowej” 07.07.2023 r.
- „Procedura NK” 26.10.2023 r.
- „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy” 20.11.2023 r.
- „Praca z osobą doznającą przemocy” 15-17.11.2023 r.

Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie to zadanie określone też w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, koordynowanym przez Pełnomocnika Wójta ds. realizacji programu.

IV. Realizatorzy programu.

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach/ Klub Integracji Społecznej
- 2) Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy.
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Mrągowie oraz Posterunek Policji w Pieckach.
- 5) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - Sąd Rejonowy w Mrągowie
- 6) Prokuratura Rejonowa w Mrągowie
- 7) Placówki oświatowe na terenie Gminy Piecki
- 8) Placówki ochrony zdrowia

Przygotowując sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zwrócił się z pismem do placówek oświatowych o przekazanie informacji na temat działań podejmowanych w 2023 r. w ramach ww. programu.

Przekazane informacje przez Szkołę Podstawową im. K. Wojtyły w Pieckach i Szkołę Podstawową w Nawiadach stanowią **załącznik nr 1 i załączniku nr 2** niniejszego sprawozdania.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023 skończył się, aby zapewnić kontynuację podjętych działań, w grudniu 2023 r. GOPS podjął stosowne działania i wyłoniona została firma ATELIER, która podjęła się sporządzenia diagnozy potrzeb i opracowania programu na kolejne lata. Program musi być spójny z założeniami „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Piecki na lata 2023-2027”. Na podstawie danych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach oraz w oparciu o przeprowadzone badanie ankietowe wśród 125 uczniów oraz 179 dorosłych mieszkańców Gminy Piecki, opracowana została diagnoza potrzeb w obszarze przeciwdziałania przemocy, wspierania osób dotkniętych problemem przemocy oraz działań na rzecz sprawców przemocy. Program uwzględniał przeciwdziałanie nowym formom przemocy poprzez realizację sprawdzonych programów profilaktycznych mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy. Program powinien wzmocnić poczucie bezpieczeństwa życia w rodzinach i szeroko pojętego bezpieczeństwa społeczeństwa w naszej gminie. Ponieważ tworzenie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej należy do zadań własnych gminy, konieczne jest zabezpieczenie budżetu na realizację tego zadania. Źródłem finansowania tych działań mogą być środki z opłat za wydanie zezwoleń na obrót detaliczny napojami alkoholowymi, stanowiące budżet „ **Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Piecki na lata 2023- 2026**”. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 41 ust 1), określa zadania gminy w zakresie min.: zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielania rodzinom osób uzależnionych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową dlatego realizacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, ujęta jest również w celach i szczegółowych i zadaniach tego Programu.

Wnioski końcowe

W zakresie organizowania i niesienie pomocy rodzinom, edukacji publicznej i wspierania osób profesjonalnie zajmujących się organizowaniem pomocy istnieje potrzeba:

- zamieszczania informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie,
- organizowanie szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie prawa regulującego problem przemocy w rodzinie oraz procedurę „Niebieskie Karty”,
- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą,
- inicjowanie działań w celu utworzenia grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy,
- monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- zapewnienie specjalistycznego wsparcia osobom zmagającym się z problemem przemocy,
- rozwijanie kadry specjalistycznej pomocy i poradnictwa, m.in. poprzez zatrudnienie konsultanta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- utworzenie całodobowego, gminnego telefonu zaufania dla osób dotkniętych sytuacją kryzysową/ przemocą w rodzinie,
- zwiększenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz wzrost skuteczności systemu oddziaływań profilaktycznych,

- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- udział w lokalnych oraz ogólnopolskich kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie,
- realizacja działań edukacyjnych wśród mieszkańców wskazujących pożądane zachowania w przypadku zaobserwowania przemocy,
- realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy w rodzinie, komunikacji, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy,
- podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy,
- utworzenie bazy podmiotów pomocy i wsparcia w przypadku problemu przemocy w rodzinie

Sporządził: Kierownik i pracownicy GOPS